POWIATOWE CENTRUM ZDROWIA Sp. z o. o.
W LWÓWKU ŚLĄSKIM
UL. MORCINKA 7, TEL. 075 782 01 04

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Numer referencyjny procedury: 41A /2024/A

Data wprowadzenia: 23.01.2024

Data ewaluacji: 7.04.2025

Miejsce zastosowania: Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o. o.
z siedzibą w Lwówku Śląskim

Sporządził: Maciej Lech – Pełnomocnik ds. ZSZJ

Zaakceptował:

podpis

Dyrektor ds. Medycznych

Pełnomocnik ds. Praw Pacjenta

Radca Prawny

Kierownik Działu Kadr i Płac

Inspektor ochrony danych

Zatwierdzono przez:

Sporządził:	Zatwierdził:

I. Cel dokumentu

Celem wydania Standardów Ochrony Małoletnich jest zapewnienie kompleksowego systemu ochrony, który gwarantuje bezpieczeństwo małoletnich korzystających z usług Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o.

II. Zakres stosowania

Zapisy dokumentu obowiązują wszystkich pracowników (bez względu na formę zatrudnienia) Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o.

III. Definicje i określenia

Personel – wszyscy pracownicy Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. bez względu na formę zatrudnienia (w tym stażyści, praktykanci oraz wolontariusze).

Małoletni - osoba fizyczna, która nie ukończyła 18 roku życia. Małoletni, który nie ukończył jeszcze 13 roku życia, nie ma zdolności do czynności prawnych. Małoletni, który ukończył 13 rok życia a nie ukończył jeszcze 18 roku życia, ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

Opiekun małoletniego - rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem.

Opiekun faktyczny - osoba sprawująca, bez obowiązku ustawowego, stałą opiekę nad pacjentem, który ze względu na wiek, stan zdrowia albo stan psychiczny opieki takiej wymaga.

Opiekun prawny – osoba powołana do dbania o potrzeby życiowe i majątek innej osoby, która potrzebuje takiej opieki. Opiekun ustanawiany jest decyzją sądu opiekuńczego albo notarialnie przez rodziców.

Przemoc domowa - każde celowe działanie lub brak działania, na przykład zaniedbania, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalność cielesną.

Przemoc psychiczna - forma znęcania się, która nie jest oparta na fizycznych aktach agresji, ale wykorzystuje manipulację, kontrolę emocjonalną i werbalne ataki, aby sprawić ból i cierpienie ofierze.

Przemoc fizyczna - wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.

Rejestr z dostępem ograniczonym – baza danych, w której znajdują się informacje o sprawcach

przestępstw na tle seksualnym.

IV. Sposób postępowania

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich *(Standardy)* określają w szczególności:

- ✓ zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- ✓ zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- ✓ procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty";
- ✓ obowiązki pracodawcy w zakresie dopuszczenia pracownika do wykonywania działań z udziałem Małoletnich;
- ✓ zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- ✓ zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- ✓ zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- ✓ osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- ✓ sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Pracownicy Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. zobowiązani są do przestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności wykonywania swoich obowiązków służbowych z poszanowaniem Praw Pacjenta oraz Praw Dziecka.

4.1 Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Personel zobowiązany jest do podjęcia odpowiednich działań, zgodnych z zapisami Standardów, w sytuacji stwierdzenia lub podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy.
2. Personel zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa oraz eliminowania zachowań, które mogą dążyć do narażenia małoletniego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

3. W kontakcie z małoletnim pacjentem personel bierze pod uwagę jego wiek, sytuację medyczną, możliwości poznawcze i indywidualne potrzeby.
4. W przypadku dzieci z niepełnosprawnością należy zapewnić optymalne i właściwe ze względu na rodzaj zaburzenia warunki przeprowadzenia badania, czy zbierania informacji. Należy dostosować sposób komunikowania się do poziomu intelektualnego i emocjonalnego małoletniego.
5. Personel powinien realizować swoje działania mając na względzie dobro dziecka.
6. Małoletnich należy traktować sprawiedliwie i podchodzić do nich z szacunkiem.
7. Należy unikać bezpośredniego kontaktu fizycznego z Małoletnim, gdy nie jest to konieczne.
8. Wszelkie czynności służbowe należy wykonywać z poszanowaniem praw i godności małoletniego.
9. Informacje przekazywane małoletniemu powinny być formułowane w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Należy dostosować formę wypowiedzi do wieku małoletniego.
10. Należy podchodzić do swoich zadań profesjonalnie, z odpowiednim zaangażowaniem,
11. Nie dopuszczać do sytuacji, w których małoletni lub osoby zewnętrzne mogłyby źle odebrać nasze intencje. Przed przystąpieniem do wykonywania czynności związanych z udzieleniem świadczenia medycznego należy poinformować małoletniego o celu i sposobie ich wykonania.
12. W przypadku wystąpienia zachowania nieakceptowalnego lub naruszającego podstawowe zasady współżycia społecznego zasadnym jest poproszenie o asystę inną osobę dorosłą, która pomoże rozwiązać zaistniały problem (dotyczy to sytuacji, w których możemy zostać posądzeni o zachowania niepożądane).
13. Nie należy ograniczać możliwości pobytu rodzica przy dziecku w trakcie leczenia szpitalnego.
14. Powinno się reagować zawsze adekwatnie do zaistniałej sytuacji.
15. Należy jasno stawiać granice i mówić o tym otwarcie.

Zakazane jest w szczególności:

1. Nawiązywanie z małoletnim kontaktów wykraczających poza zakres wykonywanych obowiązków służbowych (w przypadku konieczności wyeliminowania odczuwanego przez małoletniego lęku i strachu oraz konieczności nawiązania z nim kontaktu słownego dopuszcza się możliwość prowadzenia z małoletnim rozmów dostosowanych do jego wieku o tematyce ogólnej, np. w zakresie zainteresowań małoletniego),
2. Używanie obraźliwych oraz wulgarnych słów i gestów w kontakcie z małoletnim,
3. formułowanie uwag lub żartów dotyczących wyglądu, płci, wieku lub sytuacji rodzinnej i materialnej małoletniego,
4. Ignorowanie i lekceważenie małoletniego,
5. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o małoletnim,

Sporządził:	Zatwierdził:

6. Straszenie, szantażowanie oraz zawstydzanie małoletniego,
7. Stosowanie jakichkolwiek form przemocy fizycznej i psychicznej,
8. Dotykanie małoletniego poza wykonywaniem czynności służbowych wymagających takiego kontaktu,
9. Wprowadzanie małoletniego w błąd poprzez przekazywanie nieprawdziwych informacji o wykonywanych czynnościach i ich następstwach (np. w odniesieniu do możliwości odczuwania bólu przez małoletniego),
10. Utrwalanie wizerunku małoletniego poprzez jego fotografowanie lub nagrywanie.

4.2 Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

- ✓ Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego,
- ✓ Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”,
- ✓ osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia
- ✓ sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego
- ✓ zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

zostały uregulowane w Procedurze podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

4.3 Obowiązki pracodawcy w zakresie dopuszczenia pracownika do wykonywania działań z udziałem Małoletnich

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do wykonywania czynności związanych z leczeniem oraz świadczeniem porad psychologicznych na rzecz Małoletnich należy zweryfikować ją pod kątem niekaralności za przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności.
2. Pracownik Działu Kadr i Płac uzyskuje informacje, czy dane osób zatrudnionych są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu

małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze oraz pobiera informacje i oświadczenia zgodnie z zapisami poniższej tabeli.

3. Informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym uzyskuje się bezpłatnie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.

Pracownik **mający bezpośredni kontakt z Małoletnim**	przedkłada **informację z Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
Pracownik **mający bezpośredni kontakt z Małoletnim** w związku z realizacją czynności służbowych, **który posiada obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska**	przedkłada **informację z Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii o**raz informację uzyskiwaną w państwie obywatelstwa** do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. **<u>Jeśli państwo obywatelstwa nie przewiduje</u>** wydawania informacji, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
Pracownik **mający bezpośredni kontakt z Małoletnim** w związku z realizacją czynności służbowych, **który w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwał w innym kraju**	składa **oświadczenie** o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, **oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych** tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. **<u>Jeśli państwo obywatelstwa nie przewiduje</u>** wydawania informacji, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa. ***Wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 1***
Jeżeli prawo państwa, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi **lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego**	Pracownik składa **oświadczenie** o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii ***Wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 2***

4. Informacje oraz oświadczenia załącza się do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności.

4.4 Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

Sporządził:	Zatwierdził:

- ✓ małoletni korzysta z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet we własnym zakresie, na posiadanych przez siebie urządzeniach elektronicznych,
- ✓ urządzenia powinny być używane w trybie cichym lub z użyciem słuchawek, aby nie zakłócać spokoju innych pacjentów,
- ✓ opiekunowie małoletniego są odpowiedzialni za monitorowanie korzystania przez nich z urządzeń elektronicznych,
- ✓ małoletni powinni unikać korzystania z nieznanych i niezabezpieczonych sieci,
- ✓ zabronione jest korzystanie z urządzeń do celów niezgodnych z prawem, takich jak oglądanie i udostępnianie treści nielegalnych,
- ✓ w przypadku zaobserowania przez personel Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. przypadków nieodpowiedniego korzystania z urządzeń elektronicznych, np. w przypadku zapoznawania się małoletniego z treściami o charakterze pornograficznym, wulgarnym lub obraźliwym pracownik zgłasza ten fakt bezpośredniemu przełożonemu.

2. W celu ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet należy:

- ✓ regularnie rozmawiać z małoletnimi o zagrożeniach w Internecie,
- ✓ przekazać małoletnim jasne zasady dotyczące korzystania z urządzeń z dostępem do sieci Internet na terenie Szpitala,
- ✓ kierować małoletnich ku treściom wartościowym (edukacyjnym, rozwojowym),
- ✓ zapewnić wsparcie w przypadku napotkania problemów lub zagrożeń w Internecie,
- ✓ pouczyć małoletnich o tym, że informacja raz wrzucona do sieci, może już nie zostać nigdy z niego usunięta,
- ✓ przypominać małoletnim, aby nie podawali swoich danych osobom obcym,
- ✓ wskazać małoletnim zagrożenia płynące z korzystania z mediów społecznościowych (dyskryminacja, cyberprzemoc itp.) .

4.5 Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów oraz prowadzenie Rejestru przypadków związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa Małoletnich

1. W celu zapewnienia dostosowania Standardów do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami co najmniej raz na dwa lata dokonuje się ich przeglądu i aktualizacji.
2. Za przegląd Standardów odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. Praw Pacjenta we współpracy z Dyrektorem ds. Medycznych.
3. Przeglądu dokonuje się poprzez analizę zapisów niniejszego dokumentu, zgłoszeń dotyczących krzywdzenia małoletnich i podjętych w związku z tym działań oraz konsultacje z personelem w zakresie adekwatności i poprawności zapisów niniejszego dokumentu.
4. Wyniki przeprowadzonych analiz w formie pisemnego raportu przekazuje się Prezesowi Zarządu.

Sporządził:	Zatwierdził:

5. Prezes Zarządu aktualizuje Standardy Ochrony Małoletnich w oparciu o raport z przeprowadzonej analizy.
6. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie Rejestru przypadków i sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa Małoletnich jest Pełnomocnik ds. Praw Pacjenta.
7. Rejestr, o którym mowa w ust. 6 powinien zawierać co najmniej: datę, imię i nazwisko oraz stanowisko osoby zgłaszającej, krótki opis sprawy, czynności podjęte w sprawie.

4.6 Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania Standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu do stosowania Standardów powinna:
   - charakteryzować się otwartością, cierpliwością oraz umiejętnością budowania zaufania,
   - rozumieć potrzeby małoletnich,
   - posiadać umiejętność szybkiego i skutecznego reagowania w sytuacjach kryzysowych,
   - posiadać wiedzę w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony małoletnich,
   - posiadać pozytywną ocenę pracy,
   - posiadać wykształcenie lub stosowne przygotowanie do pełnienia powierzanej jej funkcji.
2. W celu przygotowania personelu do stosowania Standardów przeprowadza się szkolenia wewnętrzne.
3. Z przeprowadzonego szkolenia, o którym mowa w ust. 2, sporządza się listę obecności oraz dołącza do niej materiały użyte w trakcie szkolenia.

4.7. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Standardy Ochrony Małoletnich udostępnia się na stronie internetowej Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. oraz wywiesza na tablicy ogłoszeń, w wersji zupełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
2. Wersja skrócona, w formie plakatu, zawierająca informacje istotne dla małoletnich, stanowi załącznik nr 3 do procedury.

Zakres odpowiedzialności

Personel zatrudniony w Powiatowym Centrum Zdrowia Sp. z o. o.	- Zapoznanie się z treścią Standardów Ochrony Małoletnich oraz stosowanie się do zapisów w nich zawartych - Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego - Informowanie małoletnich o zagrożeniach wynikających z korzystania z sieci Internet - Informowanie małoletnich i ich opiekunów o możliwości zapoznania się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Zdrowia Sp. z o. o.
Pełnomocnik ds. Praw Pacjenta *we współpracy z* **Dyrektorem ds. Medycznych**	- Przegląd Standardów Ochrony Małoletnich - Sporządzenie raportu z dokonanego przeglądu - Prowadzenie Rejestru przypadków i sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa Małoletnich
Prezes Zarządu	- Aktualizacja Standardów Ochrony Małoletnich - Udostępnienie Standardów Ochrony Małoletnich na terenie Powiatowego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. oraz na stronie internetowej

Literatura

- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2024 poz. 581)
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 poz 560)

Załącznik

Załącznik nr 1 Oświadczenie o państwie lub państwach, w których pracownik zamieszkiwał

Załącznik nr 2 Oświadczenie o niemożności uzyskania zaświadczenia o niekaralności

Załącznik nr 3 Standardy – wersja dla dzieci

Sporządził:	Zatwierdził:

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA SIĘ PRACOWNIKÓW Z PROCEDURĄ
(odpowiedzialny kierownik komórki organizacyjnej)

L.p.	Data	Nazwisko i imię	Stanowisko	Oddział	Podpis

Sporządził:	Zatwierdził: